

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2018

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

α. Στις σύγχρονες κοινωνίες τα παραχθέντα μέσα παραγωγής είναι τεχνολογικά πολύ εξελιγμένα και απαραίτητα για την παραγωγή των προϊόντων που χρειάζονται σήμερα οι άνθρωποι.

β. Το κόστος ευκαιρίας ενός αγαθού X σε όρους παραγωγής ενός αγαθού Ψ είναι αυξανόμενο, γιατί οι συντελεστές παραγωγής είναι εξίσου κατάλληλοι για την παραγωγή και των δύο αγαθών.

γ. Αν η ανώτατη τιμή που θα επιβληθεί από το κράτος για ένα προϊόν είναι μεγαλύτερη της τιμής ισορροπίας του προϊόντος στην αγορά, τότε θα δημιουργηθεί έλλειμμα στην αγορά του.

δ. Η καμπύλη του Οριακού Προϊόντος τέμνει την καμπύλη του Συνολικού Προϊόντος από πάνω προς τα κάτω στο μέγιστό της σημείο.

ε. Η περίπτωση που η ελαστικότητα προσφοράς E_s είναι ίση με το μηδέν ($E_s=0$) αναφέρεται κυρίως σε ευπαθή γεωργικά προϊόντα, τα οποία δεν μπορούν να διατηρηθούν και πρέπει οπωσδήποτε να προσφέρουν σε οποιαδήποτε τιμή σε μια ορισμένη περίοδο.

Μονάδες 15

Για τις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A2. Στον κάθετο άξονα του διαγράμματος του Συνολικού Προϊόντος του μεταβλητού συντελεστή απεικονίζεται:

α. το συνολικό κόστος παραγωγής.

β. η συνολική ποσότητα που παράγεται.

γ. η ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή.

δ. το οριακό κόστος παραγωγής.

Μονάδες 5

A3. Η τιμή ισορροπίας στην αγορά ενός αγαθού X είναι δυνατό να παραμείνει αμετάβλητη όταν:

α. η ζήτηση αυξηθεί και η προσφορά μειωθεί.

β. η ζήτηση μειωθεί και η προσφορά αυξηθεί.

γ. η ζήτηση και η προσφορά αυξηθούν ταυτόχρονα.

δ. η ζήτηση αυξηθεί και η προσφορά παραμείνει αμετάβλητη.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Να σχεδιάσετε τα κατάλληλα διαγράμματα (να χρησιμοποιήσετε στυλό) και να εξηγήσετε τις περιπτώσεις:

B1. Μεταβολή μόνο στην προσφερόμενη ποσότητα. (μονάδες 8)

B2. Μεταβολή μόνο στην προσφορά. (μονάδες 8)

B3. Ταυτόχρονη μεταβολή στην προσφερόμενη ποσότητα και στην προσφορά.
(μονάδες 9)

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο πίνακας λειτουργίας μιας επιχείρησης σε βραχυχρόνια περίοδο:

Συνολικό Κόστος (TC)	Μέσο Συνολικό Κόστος (ATC)
120	-
140	140
190	38
205	34,16
380	38
480	40
645	43
870	58

Γ1. Κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς να παραθέσετε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης.

Μονάδες 12

Γ2. Δεδομένου ότι στην αγορά λειτουργούν 10 επιχειρήσεις με τα ίδια ακριβώς στοιχεία κόστους, να κατασκευάσετε τον πίνακα της αγοραίας προσφοράς του προϊόντος.

Μονάδες 3

Γ3. Με δεδομένο ότι η Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών για το προϊόν ανέρχεται για κάθε επίπεδο τιμής σε 6.000€, να βρεθεί η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας του προϊόντος στην αγορά.

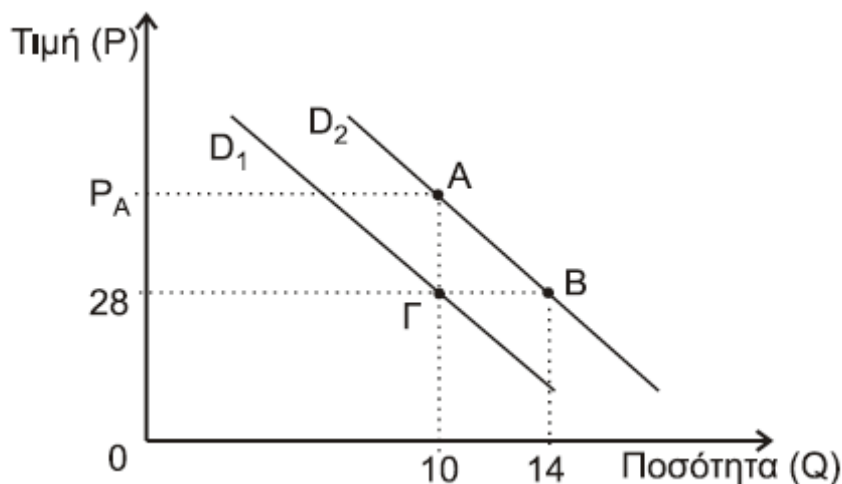
Μονάδες 10

(Στους υπολογισμούς σας, όπου είναι απαραίτητο, να χρησιμοποιήσετε ένα δεκαδικό ψηφίο.)

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Οι ευθύγραμμες καμπύλες ζήτησης D_1 και D_2 ενός προϊόντος X δίνονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Η καμπύλη ζήτησης D_2 αντιστοιχεί σε εισόδημα 30.000 €. Η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή από το σημείο Β στο σημείο Α στην καμπύλη D_2 είναι -0,5 και η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης από το σημείο Γ της καμπύλης D_1 στο σημείο Β της καμπύλης D_2 είναι 0,8.

Μονάδες 6

Δ2. Να υπολογιστεί το εισόδημα που αντιστοιχεί στην καμπύλη D_1 του αγαθού Χ.

Μονάδες 6

Δ3. Να χαρακτηριστεί το αγαθό Χ με βάση την τιμή της εισοδηματικής ελαστικότητας. (μονάδες 2) Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με βάση τη μεταβολή του εισοδήματος που υπολογίσατε. (μονάδες 4)

Μονάδες 6

Δ4. Να βρεθεί η συνάρτηση ζήτησης της καμπύλης D_2 .

Μονάδες 7

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1. α. Σωστό, β. Λάθος, γ. Λάθος, δ. Λάθος, ε. Σωστό

A2. β

A3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Η μεταβολή της προσφερόμενης ποσότητας ενός αγαθού αναφέρεται στη μετακίνηση κατά μήκος της ίδιας καμπύλης προσφοράς από ένα σημείο σε ένα άλλο, όταν μεταβάλλεται η τιμή του αγαθού, ενώ οι λοιποί προσδιοριστικοί παράγοντες, παραμένουν σταθεροί. Το διάγραμμα που ακολουθεί δείχνει ότι όταν η τιμή είναι, για παράδειγμα P_1 , η προσφερόμενη ποσότητα είναι Q_1 (σημείο Α), αν η τιμή γίνει P_2 , τότε η προσφερόμενη ποσότητα αυξάνεται σε Q_2 (σημείο Β). έχουμε επομένως μετακίνηση κατά

Έχουμε επομένως μετακίνηση κατά μήκος της δεδομένης καμπύλης προσφοράς από το σημείο Α στο σημείο Β, που είναι συνέπεια του νόμου της προσφοράς.

B2.

B3.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

• Στην βραχυχρόνια περίοδο παραγωγής η καμπύλη προσφοράς μιας επιχείρησης είναι το ανερχόμενο τμήμα της μεταβλητής του οριακού κόστους (MC) που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους (AVC).

Συνθήκη προσφοράς: $P = MC_{\text{ανερχόμενο}} \geq AVC_{\min}$

Οπότε για να παραθέσουμε τον πίνακα προσφοράς της επιχείρησης θα πρέπει να προσδιορίσουμε αρχικά τις ποσότητες που παράγει (Q) και μετά να υπολογίσουμε το οριακό κόστος (MC) και το μέσο μεταβλητό κόστος (AVC) ώστε να δούμε από ποιο επίπεδο παραγωγής η επιχείρηση θα αρχίσει να προσφέρει τα προϊόντα της, σύμφωνα με την συνθήκη προσφοράς.

$$\text{Οπότε: } ATC = \frac{TC}{Q} \Rightarrow Q = \frac{TC}{ATC}$$

• Στο επίπεδο που το ATC δεν ορίζεται, το Q=0.

$$\bullet Q_1 = \frac{140}{140} = 1$$

$$\bullet Q_2 = \frac{190}{38} = 5$$

$$\bullet Q_3 = \frac{205}{34,16} = 6$$

$$\bullet Q_4 = 0$$

$$\bullet Q_5 = \frac{480}{40} = 12$$

$$\bullet Q_6 = \frac{645}{43} = 15$$

$$\bullet Q_7 = \frac{870}{58} = 15$$

• Όταν η επιχείρηση δεν παράγει (Q=0) τότε το TC=FC διότι το VC=0. Άρα FC=120.

• Άρα το VC μπορούμε να το υπολογίσουμε ως εξής: TC=FC+VC $\Rightarrow$ VC=TC-FC

Οπότε

Για Q=0 : VC₀=0

Για Q=1 : VC₁=140-120=20

Για Q=5 : VC₅=190-120=70

$$\bullet \text{Υπολογισμός } MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \text{ ή } \frac{\Delta TC}{\Delta Q}$$

Q=0: MC₀= -

$$Q=1: MC_1 = \frac{20-0}{1-0} = 20$$

$$Q=5: MC_5 = \frac{70-20}{5-1} = 12,5$$

$$Q=6: MC_6 = \frac{85-70}{6-5}$$

$$Q=10: MC_{10} = \frac{260-85}{10-6} = 43,7$$

$$Q=12: MC_{12} = \frac{360-260}{12-10} = 50$$

$$Q=15: MC_{15} = \frac{525-360}{15-12} = 55$$

$$Q=15: MC_{15} = \frac{750-525}{15-15} = +\infty$$

Ο πίνακας κόστους της Επιχείρησης ολοκληρωμένος είναι ο παρακάτω:

Q	FC	VC	TC	AVC	MC	ATC
---	----	----	----	-----	----	-----

0	120	0	120	-	-	-
1	120	20	140	20	20	140
5	120	70	190	14	12,5	38
6	120	85	205	14,2	15	34,16
10	120	260	380	26	43,7	38
12	120	360	480	30	50	40
15	120	525	645	35	55	43
15	120	750	870	50	$+\infty$	58

Άρα ο ατομικός πίνακας προσφοράς της επιχείρησης είναι:

P=MCανερχόμενο	Qs
15	6
43,7	10
50	12
55	12

Σημείωση: Για Q=15 όπου το MC είναι άπειρο δεν συμπεριλαμβάνεται στον πίνακα προσφοράς.

Γ2. Ο αγοραίος πίνακας προσφοράς, όταν υπάρχουν 10 επιχειρήσεις με τα ίδια στοιχεία κόστους θα είναι:

P=MCανερχόμενο	Qsαγοραίό=10·Qsατομικό
15	6·10=60
43,7	10·10=100
50	12·10=120
55	12·10=150

Γ3. Αφού η Συνολική Δαπάνη των καταναλωτών για το αγαθό παραμένει σταθερή και ίση με 6.000€ σε κάθε επίπεδο της τιμής, η συνάρτηση αγοραίας ζήτησης για το αγαθό θα είναι Ισοσκελής Υπερβολή με τύπο:

$$Q_D = \frac{6.000}{P}$$

Στις τιμές τις οποίες είναι διατεθειμένες να προσφέρουν οι επιχειρήσεις του κλάδου το αγαθό, οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να ζητήσουν τις παρακάτω ποσότητες:

$$\text{Για } P=15 \rightarrow QD = \frac{6.000}{15} = 400$$

$$\text{Για } P=43,7 \rightarrow QD = \frac{6.000}{43,7} = 137,2$$

$$\text{Για } P=50 \rightarrow QD = \frac{6.000}{50} = 120$$

$$\text{Για } P=55 \rightarrow QD = \frac{6.000}{55} = 109,1$$

P	Qsαγοραίό	QDαγοραίό
15	60	400
43,7	100	137,2
50	120	120
55	150	109,1

Παρατηρούμε ότι για P=50, Qsαγοραίό=QDαγοραίό οπότε η τιμή ισορροπίας είναι P0=50€ και η ποσότητα ισορροπίας είναι Q0=120 μονάδες.

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Σύμφωνα με τα δεδομένα της άσκησης προκύπτει ο παρακάτω πίνακας:

	P	QD	Y	ED	Ey
A	PA	10	YA		
B	28	14	YA	-0,5	
Γ	28	10	30.000		0,8

$$\bullet ED_B(B \rightarrow A) = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{PB}{QB} \Rightarrow -0,5 = \frac{10-14}{PA-28} \cdot \frac{28}{14} \Rightarrow PA = 44$$

$$\Delta 2. EY_\Gamma(\Gamma \rightarrow B) = \frac{\Delta Q}{\Delta Y} \cdot \frac{Y\Gamma}{Q\Gamma} \Rightarrow -0,8 = \frac{14-10}{YA-30.000} \cdot \frac{30.000}{10} \Rightarrow YA = 20.000$$

Δ3. Η εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης (E_y) είναι θετική, άρα το αγαθό είναι κανονικό ($E_y=0,8>0$).

Ένας βασικός προσδιοριστικός παράγοντας της ζήτησης είναι το εισόδημα των καταναλωτών. Οι μεταβολές στο μέγεθος του εισοδήματος όμως δεν έχουν την ίδια επίδραση σε όλα τα αγαθά. Για τα περισσότερα αγαθά, τα οποία ονομάζονται και κανονικά αγαθά, όταν αυξάνεται το μέγεθος του εισοδήματος, αυξάνεται και η ζήτησή τους.

Δ4. Σύμφωνα με το διάγραμμα, η συνάρτηση ζήτησης της καμπύλης ζήτησης D2 είναι γραμμική με γενικό τύπο $QD=\alpha+\beta \cdot P$. Χρησιμοποιώντας τα σημεία A και B θα προσδιορίσουμε την αλγεβρική της μορφή.

$$\begin{cases} 10 = \alpha + 44\beta \\ 14 = \alpha + 28\beta \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 20 \\ \beta = -\frac{1}{4} \end{cases}$$

$$\text{Άρα, } QD = 21 - \frac{1}{4} \cdot P$$